

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Opolu

LOP.411.004.01.2022

Pan Kordian Kolbiarz
Burmistrz Nysy
Urząd Miejski w Nysie
ul. Kolejowa 15, 48-300 Nysa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I/22/002 – Udzielanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz pobieranie opłat z tym związanych

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Miejski w Nysie, ul. Kolejowa 15, 48-300 Nysa
Kierownik jednostki kontrolowanej	Kordian Kolbierz, Burmistrz Nysy ¹ , od 30 listopada 2014 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none"> 1. Udzielanie zezwoleń na sprzedaż detaliczną napojów alkoholowych 2. Pobieranie opłat za zezwolenia na sprzedaż detaliczną napojów alkoholowych 3. Realizacja programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych
Okres objęty kontrolą	Lata 2016-2022 (do zakończenia czynności kontrolnych w jednostce kontrolowanej), z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem o ile mają one związek z przedmiotem kontroli.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wojciech Jarzyna, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOP/107/2022 z 26 października 2022 r. 2. Jan Kwas, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOP/108/2022 z 26 października 2022 r. <p>(akta kontroli str. 1-4)</p>

¹ Dalej: Burmistrz lub Burmistrz Nysy.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Udzielanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz pobieranie opłat związanych z tymi zezwoleniami umożliwiło realizację zadań własnych Gminy Nysa określonych w przepisach o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, dotyczących prowadzenia działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu. Wpływy do Urzędu z tytułu opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w okresie objętym kontrolą⁴ wyniosły 9 537 999,84 zł.

W Urzędzie rzetelnie weryfikowano poprawność i kompletność wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. Każdorazowe wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, których ogólna liczba nie przekraczała maksymalnej liczby zezwoleń wynikających z obowiązujących w okresie objętym kontrolą uchwał Rady Miejskiej w Nysie, poprzedzone było uzyskaniem pozytywnej opinii Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nysie o zgodności lokalizacji punktu sprzedaży alkoholu z miejscowymi uchwałami w sprawie ustalenia zasad usytuowania na terenie Gminy Nysa miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych. Stwierdzono jednak przypadki, w których kompletne wnioski o wydanie zezwolenia nie były niezwłocznie przekazywane do zaopiniowania przez ww. komisję. Wynagrodzenia uzyskane przez członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nysie w okresie objętym kontrolą były zgodne z zasadami określonymi w gminnych programach rozwiązywania problemów alkoholowych, przyjętymi przez organ stanowiący.

W latach 2016-2019 prowadzono kontrole przedsiębiorców pod względem przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Powyższe kontrole nie były przeprowadzane w latach 2020-2021, tj. w okresie epidemii COVID-19.

Informacje o wydanych przez Burmistrza zezwoleniach były, co do zasady, wprowadzane do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej⁵, przy czym miały miejsca przypadki przekroczenia terminu jednego dnia roboczego na wykonanie ww. czynności, a w dwóch przypadkach pracownicy Urzędu nie wprowadzili wymaganych danych do bazy CEIDG pomimo takiego obowiązku.

W treści gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych dla Gminy Nysa na 2016 r. oraz na 2021 r., nie zawarto, pomimo takiego wymogu, zadania polegającego na podejmowaniu interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi⁶ (tj. dotyczących reklamy i promocji napojów alkoholowych oraz sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom, których zachowanie wskazuje, że znajdują się w stanie nietrzeźwości, osobom do lat 18 lub na kredyt lub pod zastaw) oraz na występowaniu przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Do 30 września 2022 r.

⁵ Dalej: CEIDG.

⁶ Dz. U. z 2021 r. poz. 1119, ze zm.; dalej: ustawa o wychowaniu w trzeźwości.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR

Opis stanu
faktycznego

1. Urząd Miejski w Nysie

1. W okresie objętym kontrolą Burmistrz Nysy wydał następującą liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych: a/ w 2016 r. – 103 zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych poza miejscem sprzedaży i 182 zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w miejscu sprzedaży; b/ w 2017 r. odpowiednio 30 i 73 zezwolenia; c/ w 2018 r. odpowiednio 100 i 168 zezwoleń; d/ w 2019 r. odpowiednio 11 i 153 zezwolenia; e/ w 2020 r. odpowiednio 132 i 212 zezwoleń; f/ w 2021 r. odpowiednio 47 i 101 zezwoleń; g/ w 2022 r.⁷ odpowiednio 85 i 37 zezwoleń.

(akta kontroli str. 185, 191-217, 1249-1273)

2. W okresie objętym kontrolą obowiązywały uchwały Rady Miejskiej w Nysie w zakresie regulacji zasad obrotu alkoholem dotyczące: a/ ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych⁸, b/ wprowadzenia zakazu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych⁹, c/ usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych¹⁰.

W trakcie posiedzeń Rady Miejskiej w Nysie, na których przyjmowano ww. akty prawa miejscowego, jak również w trakcie posiedzeń komisji problemowych opiniujących wniesione przez Burmistrza projekty nie przedstawiano odrębnych opracowań (analiz) w ww. zakresie. Jedynym dokumentem obejmującym powyższe zagadnienia było opracowanie z 2019 r. zatytułowane *Diagnoza Problemów Uzależnień i Innych Zagrożeń Społecznych Dla Gminy Nysa*, którego przygotowanie zlecono firmie zewnętrznej¹¹. Opracowanie to obejmowało szerokie spektrum zagadnień oraz rekomendowanych do przeprowadzenia działań profilaktycznych, w tym odnoszących się do zasad sprzedaży napojów alkoholowych¹², których z uwagi na stan epidemii COVID-19 nie zrealizowano w pełni do 31 października 2022 r. Działania w tym zakresie, zgodnie z wyjaśnieniami Naczelnik Wydziału Rozwoju Polityki Społecznej, miały być kontynuowane.

Opracowując projekty prawa miejscowego Rada Miejska w Nysie nie dysponowała innymi niż ww. *Diagnoza* analizami wskazującymi na zasadność przyjęcia

⁷ Do 30 września 2022 r.

⁸ Uchwały: nr XLIV/269/93 Rady Miejskiej w Nysie z dnia 30 czerwca 1993 r. w sprawie liczby punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5% alkoholu, z wyjątkiem piwa przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży na terenie gminy Nysa; nr XLVII/517/2021 Rady Miejskiej w Nysie z dnia 25 września 2001 r. w sprawie ustalenia na terenie miasta i gminy Nysa limitu punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% alkoholu z wyjątkiem piwa, przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (Dz. Urz. Woj. Opolskiego Nr 101, poz. 840), nr LV/834/18 Rady Miejskiej w Nysie z dnia 22 sierpnia 2018 r. w sprawie ustalenia na terenie miasta i gminy Nysa maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (Dz. Urz. Woj. Opolskiego poz. 2367) oraz nr XXI/344/20 Rady Miejskiej w Nysie z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie ustalenia na terenie miasta i gminy Nysa maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (Dz. Urz. Woj. Opolskiego poz. 1015).

⁹ Uchwały: nr L/745/18 Rady Miejskiej w Nysie z dnia 24 kwietnia 2018 r. w sprawie odstąpienia od zakazu spożywania napojów alkoholowych w miejscach publicznych (Dz. Urz. Woj. Opolskiego poz. 2726, ze zm.) oraz nr LVII/863/18 Rady Miejskiej w Nysie z dnia 25 września 2018 r. w sprawie wprowadzenia zakazu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych (Dz. Urz. Woj. Opolskiego poz. 2726, ze zm.).

¹⁰ Uchwały: nr VII/78/15 Rady Miejskiej w Nysie z dnia 30 kwietnia 2015 r. w sprawie ustalenia zasad usytuowania na terenie Gminy Nysa miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych (Dz. Urz. Woj. Opolskiego poz. 1172), nr LV/835/18 Rady Miejskiej w Nysie z dnia 22 sierpnia 2018 r. w sprawie ustalenia zasad usytuowania na terenie Gminy Nysa miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych (Dz. Urz. Woj. Opolskiego poz. 2368) oraz nr LVII/864/18 Rady Miejskiej w Nysie z dnia 25 września 2018 r. w sprawie ustalenia zasad usytuowania na terenie Gminy Nysa miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych (Dz. Urz. Woj. Opolskiego poz. 2727).

¹¹ Firmie „Oficyna Profilaktyczna”.

¹² Np. przeprowadzenia szkolenia stacjonarnego wśród sprzedawców dotyczącego konsekwencji prawnych, moralnych i społecznych wynikających z nieodpowiedzialnej sprzedaży alkoholu; b/ zapoznania pracowników punktów sprzedaży napojów alkoholowych z procedurą skutecznej odmowy oraz wzmocnienie umiejętności asertywności; c/ przeprowadzenie badania *Tajemniczy Klient* w celu uzyskania pewności, czy sprzedawcy nie sprzedają alkoholu osobom niepełnoletnim.

konkretnych rozwiązań w tym zakresie, w kontekście faktycznego ich wpływu na ograniczenie dostępności napojów alkoholowych.

(akta kontroli str. 1057-1059, 1211, 1274-1275, 1283-1284)

3. Na podstawie próby obejmującej 70 wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, po 10 z każdego roku objętego kontrolą stwierdzono, że w Urzędzie w sposób rzetelny weryfikowano poprawność otrzymywanych wniosków, a w przypadku braku wymaganych elementów przedsiębiorcy byli wzywani do ich uzupełnienia. Wnioski objęte próbą, na podstawie których Burmistrz udzielił zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, zawierały wszystkie niezbędne elementy, wraz z wymaganymi załącznikami.

(akta kontroli str. 1288-1295)

4. Na podstawie próby¹³ stwierdzono, że przed wydaniem zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, wnioski przedsiębiorców uzyskiwały pozytywne opinie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nysie o zgodności planowanej lokalizacji punktu z uchwałami w sprawie ustalenia zasad usytuowania na terenie Gminy Nysa miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych. Nie wszystkie jednak kompletne wnioski były niezwłocznie przekazywane do zaopiniowania, co szerzej opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 1288-1294)

5. W okresie objętym kontrolą liczba wydanych przez Burmistrza zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w poszczególnych latach nie przekroczyła maksymalnej liczby zezwoleń ustalonej przez Radę Miejską w Nysie¹⁴.

(akta kontroli str. 1248-1273)

6. W okresie objętym kontrolą, jedynie w 2019 r. członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nysie przeprowadzali kontrole przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wydanych przez Burmistrza Nysy. Burmistrz, na podstawie art. 18 ust. 8 ustawy o wychowaniu w trzeźwości, upoważnił pisemnie¹⁵ członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nysie do przeprowadzania ww. kontroli. Funkcjonariusze Straży Miejskiej w Nysie nie otrzymywali upoważnień do kontroli zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

(akta kontroli str. 841, 880-912)

7. W okresie objętym kontrolą w następujący sposób realizowany był obowiązek dokonywania kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wydanych przez Burmistrza, wynikający z art. 18 ust. 8 ustawy o wychowaniu w trzeźwości:

a/ w 2016 r. kontrole przeprowadzali wyłącznie pracownicy Urzędu; czynnościami kontrolnymi objęto czterech przedsiębiorców – w dwóch przypadkach nie stwierdzono nieprawidłowości, a w dwóch pozostałych stwierdzono rozbieżności pomiędzy treścią oświadczeń a przedłożonymi fakturami oraz raportami fiskalnymi; wszystkie kontrole odbyły się w siedzibie Urzędu. Kierownik Biura ds. inwestorów i działalności gospodarczej wyjaśniła, że *stwierdzone nieprawidłowości obliigowały do cofnięcia zezwoleń na sprzedaż alkoholu, jednakże przed wszczęciem procedury*

¹³ Obejmującej 70 wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, po 10 wniosków z każdego roku objętego kontrolą.

¹⁴ Maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wynikająca z uchwał organu stanowiącego wynosiła: a/ 230 w 2016 r., b/ 230 w 2017 r., c/ 550 w 2018 r., d/ 550 w 2019 r., e/ 600 w 2020 r. oraz f/ 600 w 2021 r.

¹⁵ Upoważnienia z 23 października 2019 r.

cofnięcia przedsiębiorcy oświadczyli, że zaprzestali wykonywania działalności gospodarczej i zawnieioskowali o wygaszenie zezwoleń;

b/ w 2017 r. kontrole przeprowadzali wyłącznie pracownicy Urzędu; czynnościami kontrolnymi objęto trzech przedsiębiorców – w dwóch przypadkach nie stwierdzono nieprawidłowości, a przypadku ostatniej kontroli stwierdzono rozbieżności pomiędzy treścią oświadczeń a przedłożonymi fakturami oraz raportami fiskalnymi; wszystkie kontrole odbyły się w siedzibie Urzędu. Kierownik Biura ds. inwestorów i działalności gospodarczej wyjaśniła, że stwierdzone nieprawidłowości obligowały do cofnięcia zezwoleń na sprzedaż alkoholu, jednakże przed wszczęciem procedury cofnięcia przedsiębiorca złożył oświadczenie o zaprzestaniu wykonywania działalności gospodarczej i zawnieioskował o wygaszenie zezwoleń;

c/ w 2018 r. kontrole przeprowadzali wyłącznie pracownicy Urzędu; czynnościami kontrolnymi objęto trzech przedsiębiorców – żadnym przypadku nie stwierdzono nieprawidłowości; wszystkie kontrole odbyły się w siedzibie Urzędu;

d/ w 2019 r. pięć kontroli przeprowadzili członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – w żadnym przypadku nie stwierdzono nieprawidłowości;

*e/ w latach 2020-2021 nie przeprowadzono żadnej kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, co szerzej opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.*

Kierownik Biura ds. inwestorów i działalności gospodarczej wyjaśniła, że na rok 2022 sporządzono plan kontroli i w planie ujęto trzech przedsiębiorców, kontrole są w trakcie realizacji. Wskazała także, że z uwagi na stwierdzone w trakcie ww. kontroli nieprawidłowości, komórka Działalności Gospodarczej podjęła inicjatywę mającą na celu propagowanie informacji, dotyczących właściwego dokonywania wyliczeń przez przedsiębiorców składających przedmiotowe oświadczenia. Zredagowane ulotki zawierają niezbędne informacje, kwoty oraz terminy, którymi obowiązany jest przedsiębiorca posiadający zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych. Organ stoi na stanowisku, że prowadząc działalność profilaktyczną, polegającą na bieżącym informowaniu przedsiębiorców o aktualnych wymogach związanych z treścią oświadczeń, odnosi efekt w postaci prawidłowo składanych dokumentów. Kontrole prowadzone po 2017 r. uzasadniają takie stanowisko – zweryfikowane podmioty prawidłowo realizują swoje obowiązki w tym zakresie.

(akta kontroli str. 826, 841, 845-879, 964)

8. Zgodnie z art. 11¹ ust. 4 ustawy o wychowaniu w trzeźwości obowiązkiem przedsiębiorcy prowadzącego sprzedaż napojów alkoholowych jest złożenie, do 31 stycznia, pisemnego oświadczenia o wartości sprzedaży poszczególnych rodzajów napojów alkoholowych w punkcie sprzedaży w roku poprzednim. Na podstawie próby¹⁶ ustalono, że w Urzędzie rzetelnie monitorowano terminowość składania przez przedsiębiorców ww. oświadczeń.

(akta kontroli str. 1285-1287)

9. Wpływy do Urzędu z tytułu opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w okresie objętym kontrolą¹⁷ wyniosły łącznie 9 537 999,84 zł, w tym: a/ 1 285 502,50 zł w 2016 r., b/ 1 294 640,43 zł w 2017 r., c/ 1 317 592,81 zł w 2018 r., d/ 1 376 376,46 zł w 2019 r., e/ 1 401 924,82 zł w 2020 r., f/ 1 385 601,85 zł w 2021 r. oraz g/ 1 476 360,97 zł do 30 września 2022 r. Na podstawie próby trzydziestu oświadczeń i zapisów ewidencji księgowej ustalono, że w Urzędzie rzetelnie weryfikowano realizację przez przedsiębiorców obowiązku wnoszenia opłat z tytułu korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

(akta kontroli str. 343-350, 1285-1287)

¹⁶ Obejmującej po 10 przedsiębiorców z każdego roku objętego kontrolą.

¹⁷ Do 30 września 2022 r.

10. Obowiązujące w okresie objętym kontrolą gminne programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych dla Gminy Nysa zawierały poniżej wskazane zadania określone w art. 4¹ ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości:

a/ zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;

b/ udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;

c/ prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;

d/ wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;

e/ podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości (tj. reklamy i promocji napojów alkoholowych oraz sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom, których zachowanie wskazuje, że znajdują się w stanie nietrzeźwości, osobom do lat 18 lub na kredyt lub pod zastaw) oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;

f/ wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

W treści Gminnych Programów Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Nysa na lata 2016¹⁸ oraz 2021¹⁹, nie określono zadania polegającego na podejmowaniu interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości oraz występowaniu przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego, co szerzej opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 1300-1303)

11. Wydatki poniesione na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych wyniosły: a/ 891 894,08 zł w 2016 r., b/ 1 001 548,07 zł w 2017 r., c/ 1 008 903,37 zł w 2018 r., d/ 760 411,38 zł w 2019 r., e/ 860 643,68 zł w 2020 r., f/ 833 578,74 zł w 2021 r. oraz g/ 781 910,40 zł do 30 września 2022 r. Na podstawie próby²⁰ stwierdzono, że wydatki dotyczyły realizacji gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz na przeciwdziałania i zwalczania COVID-19²¹.

(akta kontroli str. 714, 729, 965-966, 968-1056)

12. Wszyscy członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nysie posiadali przeszkolenie w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, wynikające z odbytych szkoleń, bądź z ukończonych studiów i kursów. Ponadto w okresie objętym kontrolą uczestniczyli oni w szkoleniu *Zadania Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zgodne z nowymi wytycznymi wynikającymi z NPZ. Motywowanie do leczenia – wybrane zagadnienia*²² (w 2017 r.)

¹⁸ Uchwała nr XIV/181/15 Rady Miejskiej w Nysie z dnia 26 listopada 2015 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Nysa na rok 2016 (ze zm.).

¹⁹ Uchwała nr XXXI/478/20 Rady Miejskiej w Nysie z dnia 17 listopada 2020 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Nysa na rok 2021 (ze zm.).

²⁰ Obejmującej 162 wydatki.

²¹ Zgodnie z art. 15qc ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 2095, ze zm.).

²² Szkolenie przeprowadzone przez Centrum Profilaktyki i Reeducacji „ATELIER”.

oraz w szkoleniu *Zadania i kompetencje Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych*²³ (w 2019 r.).

(akta kontroli str. 841, 913-952)

13. Wynagrodzenia członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nysie wyniosły: a/ 53 140 zł w 2016 r., b/ 47 100 zł w 2017 r., c/ 45 550 zł w 2018 r., d/ 53 145 zł w 2019 r., e/ 54 540 zł w 2020 r. oraz f/ 52 060 zł w 2021 r. Na podstawie próby stwierdzono, że wynagrodzenia uzyskane przez członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nysie były zgodne z zasadami określonymi w gminnych programach rozwiązywania problemów alkoholowych, przyjętymi przez Radę Miejską w Nysie.

(akta kontroli str. 733-825, 967)

14. Na podstawie próby²⁴ stwierdzono, że wbrew treści art. 44 ust. 3 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy²⁵, w 18 przypadkach liczba dni roboczych od daty uprawomocnienia się zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do dnia wprowadzenia tych danych do CEIDG przekroczyła jeden dzień roboczy, a w dwóch przypadkach w Urzędzie w ogóle zaniechano wprowadzenia informacji o wydanych zezwoleniach do CEIDG, co szerzej opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 1288-1295)

15. Burmistrz wyjaśnił, że w okresie objętym kontrolą żaden z przedsiębiorców nie wnioskował o wydanie zezwoleń na wyprzedaż posiadanych, zinwentaryzowanych zapasów napojów alkoholowych.

(akta kontroli str. 844)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W latach 2020-2021 Urząd nie przeprowadził żadnej kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, pomimo takiego obowiązku wynikającego z art. 18 ust. 8 ustawy o wychowaniu w trzeźwości. Kierownik Biura ds. inwestorów i działalności gospodarczej wyjaśniła, że *wobec ogłoszonego 20 marca 2020 r. stanu pandemii w Polsce, bezpośredni przełożony – II zastępca Burmistrza Nysy – podjął decyzję o zawieszeniu przeprowadzania planowych kontroli, mając na względzie troskę, bezpieczeństwo i zdrowie pracowników, członków Gminnej Komisji ds. rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przedsiębiorców. Ponadto, kilkakrotnie miał miejsce w Polsce lockdown obejmujący branżę gastronomiczną. Decyzja o zawieszeniu przeprowadzania kontroli w latach 2020-2021 została podjęta w wyniku ustnych ustaleń. Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę na fakt, że w latach 2016-2018 Urząd przeprowadzał ww. kontrole wyłącznie w formie zdalnej, na podstawie dokumentów dostarczonych przez przedsiębiorców. II zastępca Burmistrza Nysy wyjaśnił, że Urząd w czasie pandemii nie prowadził praktyki prowadzenia kontroli on-line. Pracownicy merytoryczni Urzędu na bieżąco (styczeń, maj, wrzesień) sprawdzali terminowość składanych oświadczeń o wysokości sprzedaży napojów alkoholowych oraz wysokość i terminowość wnoszonych przez przedsiębiorców opłat za korzystanie z zezwoleń alkoholowych. W odniesieniu do liczby przeprowadzonych w latach 2016-2019 kontroli przedsiębiorców II zastępca Burmistrza Nysy wyjaśnił, że prowadząc działalność profilaktyczną (ulotki informacyjne, strona internetowa), polegającą na bieżącym informowaniu*

²³ Szkolenie przeprowadzone przez „Studio Profilaktyki Społecznej”.

²⁴ Obejmującej 70 wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, po 10 wniosków z każdego roku objętego kontrolą.

²⁵ Dz. U. z 2022 r. poz. 541.

przedsiębiorców o aktualnych wymogach związanych z treścią oświadczeń, odnosi efekt w postaci prawidłowo składanych dokumentów. Kontrole prowadzone w 2017 r. uzasadniają takie stanowisko – zweryfikowane podmioty prawidłowo zrealizowały obowiązki w tym zakresie. Stąd, w ocenie organu, kontrole prowadzone są w optymalnym zakresie.

(akta kontroli str. 840, 1282)

2. W Urzędzie nie przekazywano niezwłocznie²⁶ zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do zaopiniowania przez gminną komisję rozwiązywania problemów alkoholowych. Na podstawie próby obejmującej 70 wniosków²⁷ stwierdzono, że w 18²⁸ przypadkach termin przekazania ww. wniosków do zaopiniowania przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nysie przekroczył siedem dni a w kontrolowanej jednostce nie dysponowano dowodami wskazującymi na wzywanie wnioskodawców do uzupełnienia ww. 18 wniosków. Kierownik Biura ds. inwestorów i działalności gospodarczej wyjaśniła, że sposób i termin przekazywania wniosków do zaopiniowania przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nysie wynika z długoletniej praktyki stosowanej przez pracowników komórki. Po weryfikacji wniosku, w przypadku stwierdzenia braków, wykonywany jest telefon do przedsiębiorcy, informujący o brakach we wniosku, koniecznych do uzupełnienia. Takie działanie jest nie tylko oszczędne, ale i ma bezpośredni wpływ na szybkość postępowania. Jednakże pomimo takich działań, zdarzają się nieliczne przypadki gdy wnioskodawca ignoruje telefoniczną informację o brakach formalnych i wówczas jest uruchamiane formalne postępowanie skutkujące pisemnym wezwaniem wnioskodawcy do uzupełnienia braków formalnych wniosku. W niektórych przypadkach miały miejsce wezwania, w przypadku, których nie zachowały się dokumenty potwierdzające fakt wezwania do uzupełnienia wniosków, stąd też mogły wziąć się rozbieżności w terminach.

(akta kontroli str. 1288-1294, 1312)

3. Wbrew postanowieniom art. 44 ust. 3 ustawy o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy, w 18 przypadkach²⁹ na 70 objętych próbą³⁰, liczba dni roboczych od daty uprawomocnienia się zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do dnia wprowadzenia tych danych do CEIDG, przekroczyła jeden dzień roboczy, a w dwóch przypadkach w Urzędzie w ogóle zaniechano wprowadzenia informacji o wydanych zezwoleniach do CEIDG. Kierownik Biura ds. inwestorów i działalności gospodarczej wyjaśniła, że z uwagi na szeroki zakres działań komórki oraz bieżącą obsługę klienta, brak wprowadzenia wydanych zezwoleń do CEIDG wynikał z priorytetowości zadań w danym okresie. Na opóźnienie we wprowadzaniu danych do CEIDG miała wpływ zarówno sytuacja pandemiczna spowodowana COVID-19, jak i okresowe osłabienie składu osobowego komórki organizacyjnej realizującej to zadanie. W trakcie trwania kontroli NIK pracownicy Urzędu wprowadzili brakujące informacje o wydanych zezwoleniach do CEIDG.

(akta kontroli str. 1288-1294, 1312-1315)

²⁶ Na potrzeby oceny rzetelności działania, w ramach niniejszej kontroli NIK przyjęto, że powinno to nastąpić nie później niż do siedmiu dni.

²⁷ Po 10 wniosków z każdego roku objętego kontrolą.

²⁸ Dwa przypadki w 2016 r., jeden w 2017 r., trzy w 2018 r., pięć w 2019 r., trzy w 2020 r., trzy w 2021 r., jeden przypadek w 2022 r.

²⁹ Trzy przypadki w 2016 r. (11 dni roboczych, osiem dni, pięć dni), trzy w 2018 r. (dwa dni robocze, cztery dni, dwa dni), pięć przypadków w 2019 r. (11 dni roboczych, cztery dni, siedem dni, cztery dni, dwa dni), pięć przypadków w 2020 r. (24 dni robocze, 32 dni, 31 dni, 28 dni, osiem dni), jeden w 2021 r. (trzy dni), jeden w 2022 r. (trzy dni).

³⁰ Po 10 wniosków z każdego roku objętego kontrolą.

4. W treści Gminnych Programów Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Nysa na 2016 r. oraz na 2021 r., nie zawarto, pomimo takiego wymogu wynikającego z treści art. 4¹ ust. 1 pkt 6 ustawy o wychowaniu w trzeźwości, zadania polegającego na podejmowaniu interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ww. ustawy (tj. reklamy i promocji napojów alkoholowych oraz sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom, których zachowanie wskazuje, że znajdują się w stanie nietrzeźwości, osobom do lat 18 lub na kredyt lub pod zastaw) oraz występowaniu przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego. Zastępca Burmistrza wyjaśnił, że ww. zadanie nie zostało ujęte w treści Gminnych Programów Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Nysa, bowiem w tym okresie tuł. organ nie powziął informacji na temat przypadków złamania zakazów promocji i reklamy napojów alkoholowych oraz zakazu sprzedaży alkoholu niepełnoletnim lub nietrzeźwym, sprzedaży pod zastaw i na kredyt. Już po uchwaleniu Gminnych Programów Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Nysa w 2016 r. i w 2021 r. nie stwierdzono przypadków naruszeń przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ww. ustawy, co świadczy o prawidłowym skonstruowaniu ww. programów na etapie ich projektowania. W powyższym okresie nie musiano podejmować interwencji oraz występować przed sądem jako oskarżyciel publiczny. Niemniej jednak informuję, iż w projekcie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Nysa na rok 2023, przedłożonym pod obrady Rady Miejskiej w Nysie, przedmiotowe zadanie zostało ujęte.

(akta kontroli str. 1300-1303, 1311)

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Uwagi   Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

Wnioski   Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Prowadzenie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
2. Wzmocnienie nadzoru nad niezwłocznym przekazywaniem wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych do zaopiniowania przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nysie.
3. Zapewnienie terminowości wprowadzania informacji o wydanych zezwoleniach do CEIGD.
4. Kontynuowanie działań zmierzających do ujęcia w gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych zadań wynikających z art. 4¹ ust. 1 pkt 6 ustawy o wychowaniu w trzeźwości.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Opolu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Opole, 5 grudnia 2022 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Opolu
Dyrektor

Kontrolerzy

Wojciech Jarzyna
specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

.....
DIREKTOR
DELEGATURA NIK w Opolu
podpis
Iwona Zyrran

Jan Kwas
główny specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

